

OPMERKINGEN VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE EN MENSENRECHTEN OVER HET RAPPORT
OVER HET GEVOLG DAT IS GEGEVEN AAN DE AANBEVELINGEN VAN DE OPDRACHTEN VAN DE
AUDITEUR-GENERAAL OPGESTELD IN NOVEMBER 2018 DOOR DE UITGEBREIDE TROJKA AAN DE
TECHNISCHE EN FINANCIËLE PARTNERS VOOR HET TIJDVAN 2005-2017

Het Ministerie van Justitie en Mensenrechten bedankt en feliciteert de Trojka en de technische en financiële partners voor hun rapport over het gevolg dat is gegeven aan de aanbevelingen van de Auditeur-Generaal naar aanleiding van de controleopdrachten met betrekking tot het tijdvak 2005-2017.

De opmerkingen en het commentaar van het departement justitie over het rapport luiden als volgt:

I. Algemene opmerkingen

In Mali is de strijd tegen corruptie altijd al een belangrijk punt van zorg geweest voor de hoogste autoriteiten. Sinds de eerste jaren na de onafhankelijkheid heeft de Staat diverse acties ondernomen op politiek vlak en met betrekking tot wetgeving om corruptie te bestrijden. Tijdens de eerste twee republieken hebben de ondernomen acties geleid tot het feit dat corruptie wordt beschouwd als misdrijf tegen de staatsveiligheid. Uitsluitend het Bijzondere Hof voor de Staatsveiligheid (Cour Spéciale de Sûreté de l'État) was bevoegd voor het vervolgen, behandelen van en rechtspreken over corruptiezaken.

Met de derde Republiek is de strijd tegen corruptie nieuw leven ingeblazen, wat met name blijkt uit:

- het opheffen van het Bijzondere Hof voor de Staatsveiligheid en zijn bevoegdheid ter zake, die is overgedragen naar gewone rechtbanken;
- de keuze van "corruptie" als centraal thema voor het nieuwe rechtsjaar van de rechtshoven en –banken in 1999;
- het oprichten in 2001 van de economische en financiële eenheden om te bepalen wat de voortgang is en hoe de behandeling verloopt van de corruptiezaken en overige inbreuken die betrekking hebben op economische en financiële aangelegenheden;
- het aanstellen van de Auditeur-Generaal bij Wet nr. 03-030 van 25 augustus 2003;
- het houden van een algemene vergadering in november 2008 over corruptie en economische en financiële delicten waarvan het beoogde doel de oprichting is van een nationale alliantie rond een gedeeld nationaal project voor de strijd tegen corruptie;
- het oprichten in september 2015 van de Centrale Dienst ter bestrijding van ongeoorloofde verrijking (Office Centrale de Lutte contre l'Enrichissement Illicite).

Met een juridische constructie naar Canadees voorbeeld symboliseert de Auditeur-Generaal een breuk met de klassieke vorm van overheidscontrole. Hiermee wordt ingespeeld op het streven naar innovatie voor het controlemechanisme van de overheid in Mali.

Na verloop van zeven jaar hebben de Malinese autoriteiten, om de structuur nog doeltreffender te maken, Wet nr. 2012-009 van 8 februari 2012 aangenomen, tot intrekking en vervanging van Wet nr. 03-030 van 25 augustus 2003 tot instelling van de Auditeur-Generaal. Door de nieuwe wet is de juridische status van de controlemedewerkers versterkt, is de werkingssfeer van de Auditeur-generaal uitgebreid en zijn bepaalde kwaliteitseisen voor de controlerapporten vastgelegd.

Het volgende is vastgelegd in artikel 18 van Wet nr. 2012-009 van 8 februari 2012: "De Auditeur-Generaal stelt jaarlijks een rapport op voor de President van de Republiek, de Premier, het Parlement en de hoogste rechterlijke instantie die toezicht houdt op de overheidsfinanciën".

Door de controlerapporten heeft de Auditeur-Generaal bijgedragen aan het aanwakkeren van het besef bij de nationale en internationale opinie en bij de gecontroleerde openbare diensten omtrent de urgente noodzaak om de beheermethodes voor publieke middelen te herzien.

In het kader van zijn opdracht dient de Auditeur-Generaal aanklachten in bij de officieren van justitie van de economische en financiële eenheden voor inbreukmakende feiten volgens het wetboek van strafrecht en andere wetten.

De aanklachten met betrekking tot feiten ingediend bij officieren van justitie van de economische en financiële eenheden door de Auditeur-Generaal verlopen volgens de bepalingen van artikel 58 van de Wet nr. 01-080 van 20 augustus 2001 inzake het Wetboek van strafrecht waarin het volgende staat: "Elke opgerichte autoriteit, elke ambtenaar of overheidsfunctionaris die, tijdens de uitoefening van zijn functie, kennis heeft van een misdrijf of vergrijp, dient daar onverwijld melding van te maken bij de Officier van justitie van de Republiek of een kantonrechter met uitgebreide bevoegdheid bij de rechtbank in wiens rechtsgebied de verdachte kan worden aangetroffen en aan deze magistraat alle inlichtingen, processen-verbaal en akten te overleggen die hierop betrekking hebben..."

Deze bepalingen zijn aangevuld en versterkt door de bepalingen van artikel 16 van Wet nr. 03-030 van 25 augustus 2003, en nu vervangen door de volgende bewoordingen "telkens wanneer er kennis is van feiten die een strafbaar feit kunnen vormen, maakt de Auditeur-Generaal dit aanhangig bij de Officier van Justitie van de republiek of de kantonrechter met uitgebreide bevoegdheid."

Opgemerkt dient te worden dat naast de aanklachten door de Auditeur-Generaal, ook het Ondersteuningsteam controle-instanties van de overheid (CASCA) een aanklacht kan indienen bij de Officieren van justitie van de economische en financiële eenheden. In dit specifieke geval heeft de aanhangigmaking bij de officieren betrekking op onregelmatigheden die door CASCA zijn opgemerkt bij het bestuderen van de rapporten van de Auditeur-Generaal, de Algemene Controledienst overheidsdiensten en Inspecties van de ministeriële departementen die verstrekt zijn aan de President van de Republiek.

De diverse aanhangigmakingen bij justitie door CASCA vallen niet onder dit rapport.

ii. Over het overzicht van gerechtelijke follow-up

Op pagina 19 van het rapport staat "*Wat betreft de follow-up van de zaken die naar de rechter zijn verwezen, heeft dit onderzoek antwoorden opgeleverd voor een aantal zaken, maar ook op dit niveau is het overzicht nog niet volledig. [...] Uit tabel 4 hieronder (Overzicht gerechtelijke follow-up) blijkt, volgens de verzamelde informatie, dat van de 388 aangiften uit de rapporten van 2004-2017, ten minste 25 zaken (6,4%) door de rechtbanken zijn behandeld in het tijdvak 2012-2014.*"

Het is hier makkelijk te merken dat het rapport de vastgestelde financiële onregelmatigheden en de aangiften door elkaar haalt. Het is inderdaad zo dat uit de rapporten die zijn gepubliceerd door de Auditeur-Generaal diverse onregelmatigheden blijken, maar niet alle vastgestelde onregelmatigheden zijn uitgemond in aangiften bij de officieren van justitie van de economische en financiële eenheden door de Auditeur-Generaal.

Het overzicht van de aangiften door de Auditeur-Generaal bij de officieren van justitie van de economische en financiële eenheden en de juridische gevolgen staat in de volgende tabel:

OVERZICHT VAN GERECHTELIJKE FOLLOW-UP/BVG-M-RAPPORTEN VAN 2004-2017

Rubrieken Jaartallen	Aantal aangiften door BVG	Gerechtelijke follow up		Opmerkingen
		Procedures	Aantal	
2004-2010	16	Dossiers voor vervolging	02	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	04	
		Vooronderzoek	00	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	04	
		Daadwerkelijk vonnis	06	
		Geen aanwijzingen	00	
		2011	07	Dossiers voor vervolging
		Geen aanleiding voor vervolg	01	
		Informatie wordt verzameld	01	
		Vooronderzoek	00	
		Overdracht van stukken aan OvJ	01	
		Daadwerkelijk vonnis	00	
		Geen aanwijzingen	00	
2012	16	Dossiers voor vervolging	05	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	04	
		Vooronderzoek	03	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	02	
		Daadwerkelijk vonnis	01	
		Geen aanwijzingen	01	
2013	07	Dossiers voor vervolging	00	
		Geen aanleiding voor vervolg	01	
		Informatie wordt verzameld	04	
		Vooronderzoek	01	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	01	
		Daadwerkelijk	00	

		vonnis		
		Geen aanwijzingen	00	
2014	09	Dossiers voor vervolgning	01	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	03	
		Vooronderzoek	02	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	03	
		Daadwerkelijk vonnis	00	
		Geen aanwijzingen	00	
2015	16	Dossiers voor vervolgning	00	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	06	
		Vooronderzoek	03	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	00	
		Daadwerkelijk vonnis	00	
		Geen aanwijzingen	00	
2016	08	Dossiers voor vervolgning	00	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	00	
		Vooronderzoek	08	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	00	
		Daadwerkelijk vonnis	00	
		Geen aanwijzingen	00	
2017	03	Dossiers voor vervolgning	00	
		Geen aanleiding voor vervolg	00	
		Informatie wordt verzameld	00	
		Vooronderzoek	03	
		Overdracht van stukken aan OvJ RPC	00	
		Daadwerkelijk vonnis	00	
		Geen aanwijzingen	00	
Totaal	75		75	
	TOTAAL	Dossiers voor vervolgning	12	

	TOTAAL	Geen aanleiding voor vervolg	02	
	TOTAAL	Informatie wordt verzameld	22	
	TOTAAL	Vooronderzoek	20	
	TOTAAL	Overdracht van stukken aan OvJ RPC	11	
	TOTAAL	Daadwerkelijk vonnis	07	
	TOTAAL	Geen aanwijzingen	01	

Tabel met vergelijking tussen de gegevens geleverd door de Trojka en de technische en financiële partners en het Departement Justitie, inzake de aangiften gedaan door de Auditeur-Generaal

Referentiejaar	Trojka en TFP	Departement Justitie
2004-2010	16	16
2011	11	07
2012	102	16
2013	57	07
2014	53	09
2015	69	09
2016	43	08
2017	37	03
Totaal	388	75

III. Over de aanbevelingen:

De aanbevelingen die zijn geformuleerd inzake justitie zijn relevant. Wij hebben hierover geen opmerkingen.